

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.,
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numele singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni
Numele singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Plocești

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“

Cu 1 Octombrie 1898 v. încep
nouve abonamente lunare, cuar-
tale, semestrale și anuale.Domnii abonenți sunt rugați
a grăbi o reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expe-
diție a foil.Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, care începe cu prima și
se termină cu ultima luni, după
stilul vechiu.Abonamentul anual costă 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral 7 fl. — cr.
Abonamentul trimestral 3 fl. — cr.
Abonamentul lunar costă 1 fl. 20 cr.Este în interesul dlor abo-
nenți, ca adresele să fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.
Domnii abonenți vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fâșiile, în
care li-s-a trimis „Tribuna“ până
acum.

Administrațiunea

Monarchul nostru
și popoarele Sale.

V.

— Articol final. —

(*) Sânt în istoria omenimei dom-
nitori, cari au ajuns la tron, găsesc statul
și pe locuitorii în bunăstare și mulțu-
miți. Misiunea acestor domnitori e sim-
plă: n'au decât să mențină actuala si-
tuație a statului și supușilor sei.Dar' sânt și domnitori, cari sânt
chemați la cârmă în situațiile cele mai
dificile, statul fiind zgduid din temelii,
ear' locuitorii fiind învrăjbiți în gradul
cel mai înalt, fie cu statul, fie între sine,
fie cu tronul. Acești domnitori au o mi-
siune mult mai anevoioasă; să restabi-
lească stările normale, să aducă pace și
fericire între supușii sei, acordându-le
potrivita alcătuire de stat.Monarchul nostru, bătrânul Fran-
cisc Iosif, cade în cea din urmă catego-
rie a domnitorilor.Abdicând Împăratul Ferdinand, fi
urmă la tron tinărul Francisc Iosif, care
de abia avea etatea de 18 ani.Și ce haos domnia în imperiu și în
toată Europa! Popoarele cereau liber-
tăți și egale drepturi, în multe state se
conspira în contra monarchilor de cătră
revoluționari distinși și idealști, în im-
periu Ungurii se răsvăriră în contra di-
nastiei habsburgice și rășboiul civil în-
cinsese toată monarchia...Într-o asemenea situație cu desvîr-
șire desnădejduită, tinărului Împărat îi
incumba o misiune specială, o misiune
mare: salvarea imperiului prin fericirea
popoarelor Sale.De aceea, Maiestatea Sa a și urcat
tronul Habsburgilor mărturisind devisa:
libertate și egalitate de drepturi tutu-
ror popoarelor din imperiu.Entusiasmate de această devisa
sfântă, popoarele imperiului, cu excepția
Maghiarilor vecinic antidinastiei, s'au
jertfit cu trup cu suflet pentru salvarea
tronului și a patriei...Și tronul fu salvat, patria însă nu!
Până în ziua de astăzi, principiile
mărețe mărturisite de Maiestatea Sa înmomentele cele mai critice pentru dina-
stie, au rămas un vis.În locul libertății și egalității de
drepturi pentru toate popoarele, s'a in-
stituit în imperiu o formațiune de stat
dintre cele mai nelegiuite și dintre cele
mai nefaste, care a făcut din cetățenii
imperiului două categorii: heghemoni și
ițoși, aceștia în majoritate covârșitoare
față de ceialalți.Maiestatea Sa, sfătuit în permanență
de sftnici reși și perfizi, amenințat me-
reu cu revoluții și conspirații din partea
Ungurilor, deprimat de catastrofele ani-
lor 1859 și 1866, — s'a văzut nevoit a-și
da consentimentul la nenorocita alcătuire
de stat a dualismului.Dar' nu și-au dat consentimentul
popoarele subjugate, cari sânt cele mai
credincioase dinastiei habsburgice.Apărându-și cu ultima rigoare in-
teresele lor naționale, ele apără intere-
sele monarchiei și ale dinastiei, combăt-
tând pe aceia, cari în basa nelegiuitelor
și nemeritatelor privilegii de heghemoni,
nu fac decât să mineze cu atât mai sig-
gur temelile monarchiei și ale dinastiei.Astăzi, lupta de naționalități și-a
atins punctul cel mai grav în monarchie
de catastrofa care poate amenința monarchia.În conștiința responsabilității Sale
în fața istoriei, bătrânul și mult încercat
Monarch își aduce aminte, acum
mai mult ca ori-și-când de misiunea Sa
specială, pe care și-a făcut-o deja la
urcarea Sa pe tron: libertate și egale
drepturi popoarelor imperiului, cu alte
cuvinte fericirea tuturor popoarelor de
sub sceptrul habsburgic.Numai această problemă este și
poate fi — misiunea despre care vor-
bește Maiestatea Sa în manifest.Ne spriginește în credința asta și
faptul, că Maiestatea Sa află garanția
succesului misiunii Sale în — iubirea
nestrămutată a popoarelor imperiului.În devotamentul Seu înalt pentru
misiunea, pe o care relevează cu atâta
căldură, Monarchul imploră pe Atotpu-
ternicul să-i dea încă putere pentru a
realiza opera pentru care e menit și să
binecuvinteze și lumineze popoarele spre
a afla calea iubirii și a bunei înțelegeri,
pe care înaintând se înflorescă și se
devină fericite.Rostul acestor cuvinte frumoase și
generoase denotă o tendință politică re-
marcabilă, constituind un avis pe cât de
binecuvinteze și lumineze popoarele spre
a afla calea iubirii și a bunei înțelegeri,
pe care înaintând se înflorescă și se
devină fericite.Răzimat pe iubirea neștrămutată a
popoarelor Sale credincioase, Monarchul
vizează indirect cu mustrări pe asupri-
tori, cari sânt străini de iubirea adevă-
rată cătră tron și patrie!...Și din cuvintele părintești ale
Monarchului, se degajează, ca petrele
seumpe pe fundul apelor sbuciumate, —
hotărârea Sa fermă de-a îndeplini mi-
siunea istorică pe care l-a încredințat-o
providința.În plenitudinea străvechei puteri
decisive a monarchilor habsburgici,
care-i deosebește de atâția alți mo-
narchi, — Maiestatea Sa poate realiza
definitiv și în bazele cele mai sigure
fericirea popoarelor Sale și implicit țaria
imperiului.E o misiune istorică cea încre-
dintată Monarchului nostru, o misiune
pe care îndeplinindu-o Maiestatea Sa
va deveni nemuritor în istoria ome-
nimei.Conștient de această misiune cred-
dem noi că transpiră din manifestul
Maiestății Sale.Fie, ca nădejdiile deșteptate în po-
porele credincioase ale dinastiei să se
întrupeze în viitorul apropiat. Fie, ca
înflorirea popoarelor monarchiei să fie
garantată pentru totdeauna: adecă
prin distrugerea raporturilor de eghe-moni și ițoși și prin întronarea liber-
tății și drepturilor egale pentru toate po-
porele!E o problemă uriașă dar' maje-
stuoasă, și puterea monarchică a Habs-
burgilor, întemeiată pe concursul devo-
tat al popoarelor credincioase dina-
stiei și patriei, va înfrânge dificultățile
cele mai mari.Totul e, ca transformarea radicală
a monarchiei în bazele libertății și ega-
lității adevărate, să se opereze în con-
formitate absolută cu principiile de na-
ționalitate și cu spiritul modern al alcă-
tuirilor de stat în țările poliglote.În chipul acesta, popoarele monar-
chiei vor deveni cu siguranță fericite,
ear' bătrânul și mult încercatul Monarch
își va găsi fericirea, până acum ne-
ajunsă, — în fericirea popoarelor Sale!

Sibiu, 1 Octombrie n.

Confiscarea Patriei. Număr
ultim al „Patriei” are o înfășurare
curioasă. E ca și o pădure plină de
poieni și preluși. În mijlocul fiecă-
rei preluși stă cuvântul sinistru „con-
fiscat”.Atât prim-articolul, cât și rapoar-
tele sânt pline de atari lacune, pe cari
le-a făcut cenzura urgisită.E așa de monstruos acest tablou,
— pe care vom încerca a-l descrie în-
tr'un număr viitor — și așa de respin-
gător, la sfârșitul veacului al XIX.În prelușile din păduri gusti lu-
mina binefăcătoare și-ți odihnești cu
plăcere trupul și sufletul. La lumina
sinistru a prelușilor făcute de cenzură
simți fiorul tirăniei, care mai perse-
cută la sfârșitul acestui veac, liberta-
tea cuvântului și a convingerei. Dar'
cu astfel de metehne miserabile nu se
poate oprî lumina adevărului. Înădu-
șită pe un moment, ea va izbucni cu
atât mai radioasă și va orbi pe dus-
manii libertății și ai adevărului.**Obstrucția** — de care se temeau și
în noua sesiune a reichsrath-ului, a hotărât
armistițiul față cu proiectele despre încheierea
pactului. Dar' numai pentru a le pune în
desbatere și a le respinge pe calea par-
lamentară.În Austria acest moment indică o față
mai pacinică, și dă curs normal desvoltării
lucrurilor. Pe Unguri însă îi descontează;
pentru-că ei calculau ca la sigur, ca reichs-
rath-ul nu va lucra. Și-au făcut socoteala
fără birtaș.Când e vorba de Maghiari sânt una-
nime toate partidele din Austria, să nu le
facă pe voce.**Un nou pas spre maghiari-
sare.** Judele cercual din Lipova a dat
un ordin foarte provocător personalu-
lui judecătoriei cercuale. În amintitul
ordin, se oprește funcționarilor a mai
folosi între sine altă limbă decât cea
ungurească în oficiu. Referitor la par-
tide, cererile și predările, dacă nu sânt
scrise în limba unguească să fie res-
pinse. Sub această procedură cad toți
cari vorbesc limba maghiară și despre
aceasta oficiantul are cunoștință și cu
toate acestea insistă a se folosi de altă
limbă.Deși ordinațiunile de tagma acea-
sta nu sânt tocmai rare la noi, totuși
ne surprinde cutezanța judeului din che-
stie, care își ia aerul de a face inova-
țiuni divergente de legile existente.
Se știe adecă, cumcă legea despre
egala îndreptățire a naționalităților
admite expres ca ascultarea să se
facă în limba persoanelor ascultate.
Dar' legea de naționalități azi nu
mai e decât frasă, menită să susțină
în teorie lucruri, ce în praxă cel din
urmă slujbaș al obliăduirii are dreptul
să le calce în picioare.
Ar fi în interesul demnității legis-
lațiunei, dacă numita lege de naționa-lități s'ar respecta nișel — sau dacă
s'ar abroga pur și simplu.Ar fi un motiv mai puțin pentru
seducerea naționalităților și a lumii
întregi cu legi ce există numai pe
hârtie.Procesul atentatorilor
în contra Monarchului.Procesul ce s'a pertractat alaltăieri
față cu cei trei atentatori are unele de-
tailuri foarte interesante. Acusații Mu-
zsik József, Hartmann Lajos și Kovács
Gyula, dau răspunsuri foarte caracte-
ristice. Se poate vedea modul de gândire
confus și nedeslușit al indivizilor lipsiți
de cultură, cari a ajuns au auzi ceva din
ideile socialiste și anarchiste, fără de a
le pricepe și fără de a-și da seamă de
sele folosul sau stricăciunea ce e legată
de ele.Nu e vorba de un atentat bine
chibzuit, ci de o consfătuire alor trei
muncitori, ca să-l omoare pe Împăratul,
aruncându-l în aer.Interesant e cum acușaii declină fie-
care onorul de a fi conceput ideea, sau de
a lua responsabilitatea autorului moral.
Cu toate acestea la interogator s'a con-
statat, că principalul vinovat e Muzsik.
În afacere e amestecată și o femeie:
Pál Józsefné, care a avut relații mai
intime cu Muzsik.Asupra acestui proces, urmat așa
de curând după manifestarea obrudentă
a doluiului maghiar, — vom reveni.

„Justiția” maghiară.

Un tablou din cele mai triste ale
justiției puse în serviciul curentului ji-
dano-maghiar ne dă procesul ziarului
„Budapesti Napló”, intentat de dl Ru-
bin Patifa.Atâta cutezanță ovreiască n'am mai
văzut de mult; și atâta complesanță din
partea tribunalului față cu Jidanii, și
atâta aplicare fără scrupuli din partea
juraților în favorul neobrăzaților acu-
șai, asemenea nu.Sânt momente în acest proces, pe
cari le vom fixa spre eternă rușine a
spiritului public și a justiției maghiare.
Eată unele din vorbirea de apărare a
faimosului Vészi-Weisz József. Între al-
tele a zis:»Am avut onoarea a ruga pe ono-
ratul tribunal de presă ca să mijlo-
cească satisfacție clientului și amicului
meu Braun Sándor pentru onoarea vâ-
tămată a jurisdicțiunei maghiare.
Mă încred în iubirea de adevăr și pur-
tarea de grije a onoratului tribunal,
care a manifestat-o totdeauna pentru
demnitatea jurisdicțiunei maghiare și
sper că această transgresiune brutală
nu va rămâne nepedepsită.»De unde și ia Rubin Patifa cu-
rajul, ca să vină în fața tribunalu-
lui, să tragă la răspundere pe un
publicist ungar, care n'a făcut alt-
ceva, decât a scris despre un individ
cu trecut compromis, care a fost un an
și jumătate în temnița din Vaș, că va
redacta Memorand? Deodată a de-
venit așa de simțitoare conștiința, pa-
triotismul și onoarea dlui Patifa? Mă
rog, dlor jurați, spuneți-mi despre ce
e vorba aici?E vorba de un demagog de rind,
de reclamant unui agitator mise-
rabil. (Czudar izgatós).Ce crede dl avocat, că dacă se
va aduce verdict de condamnare —
ceea ce e imposibil, căci nu există
tribunal maghiar, care să remu-
nereze cu temniță pe publicistul
ungur, care trage clopotul de pri-
mejdie de câte-ori agitatori amenință
Ungaria — ce crede dl avocat, dacă
se pune la cale un nou Memorand, în
care oameni ca Patifa ne ponegresc
onoarea înaintea lumii, presa ma-ghiară va rămâne mută după con-
damnare!Convingerea mea sfântă este, că
verdictul ce-l veți aduce va fi un
apel la presa maghiară: ca să
continue supravegherea și aten-
țiunea provenită din convingerea
firmă patriotică, să lupte și mai de-
parte fără înfrângere, curajoasă, fără
cruțare și însuflețită, căci prin acea-
sta se face vrednică de recunoștința
națiunei, astfel își împlinește datoria
și misiunea sfântă față de patrie și
națiune.

LIBERTATEA

de

JOHN STUART MILL.

— Traducere de Teodor V. Păcățian. —

II.

Libertatea cugetărei și a discuțiunei.
(Urmare).Va trebui să menționăm, poate, că
astăzi, nu se mai condamnă la moarte
răspânditorii opiniilor noue. Noi nu
sântem cum erau străbunii noștri, cari
își omorau profeții! Noi le ridicăm chiar
monumente!Negreșit, că noi nu mai condamnă
la moarte pe eretici; și suma măsurilor
de pedeapsă, permisă de sentimentul de
astăzi în contra opiniilor lor odioase,
nu e suficientă pentru a-i nimic. Dar'
se nu ne măgulim pentru aceasta, că am
fi desbrăcați de ori-ce pată a persecu-
țiunei, chiar a celei legale. Pedeapsirea
opinieii, sau cel puțin pedeapsirea ex-
primării opiniei, e încă admisibilă din
partea legii; și apariția acestor pedepse
nu e lipsită de exemple, nici în zilele
noastre, ca să putem considera de exclusă
reînvierea lor, în plină putere.În 1857, judecătoria de vară din
Cornwall a condamnat la douăzeci și una
de luni temniță pe un om nefericit,
despre care numai bine se vorbia în
toate împrejurările vieții, — pentru-că
a roștit câteva cuvinte ofensatoare pentru
creștinism.Câteva luni mai târziu, la diferite
ocazii, două persoane au fost respinse,
ca jurați, în Old Bailey, ear' una din
ele, chiar insultată în mod grav din
partea judecătorului și a procurorului,
din motivul, că au făcut mărturisirea
onestă, că lor le lipsește credința teolo-
gică; ear' o a treia persoană, un străin,
din același motiv, și-a perdat dreptul
la judecată față de un hoț.Această denegare a ajutorului ju-
diciar se baza pe regula legală, că nimeni
nu poate face mărturie înaintea tribu-
nului, dacă nu recunoaște un Dumnez-
zeu (irrelevant pe care) și lumea cea de
apoi; un lucru, egal cu declararea, că
astfel de persoane sânt proscrise, —
excluse dela scutul justiției. Astfel de
persoane, nu numai că puteau fi atacate
și despoiate de avutul lor, fără frică de
pedeapsă, atunci când nu aveau de
martori decât numai pe sine înseși, sau
oameni de o părere cu ele, ci chiar și
alții puteau fi tot așa atacați și des-
poiați de avere, — atunci, când faptul
se putea dovedi numai cu fașiunea lor.Condiția e basată pe faptul, că ju-
rământul unei persoane, care nu crede
în lumea cealaltă, e fără valoare; o
condiție, care dovedește din partea res-
pectivilor o mare desorientare în istorie
(dat fiind că istoricește e stabilit, că o
mare parte dintre necredincioșii tuturor
timpurilor au fost oameni de o eminentă
loialitate și onestitate), și nu poate fi
primită nici de cel-ce are chiar cea mai
mică idee despre faptul, că mulți băr-
bați, celebri pentru virtuțile și cunoștin-
țele lor, erau cunoscuți ca necredincioși
cel puțin de cătră împrejurimea lor mai
apropiată.De altcum, regula aceasta e sieși
stricăcioasă și subminează propria sa
temelie. Sub pretextul, că ateistii trebuie
să fie mincinoși, ea primește mărturisirea
acelor ateisti, cari să declară gata a

minți că nu sînt ateisti; și respinge numai pe aceia, cari nu țin seamă de ocara ce li-se face, ci mai bucuroși se declară partizani ai unei opinii urgisite, decât să rostească minciună.

O regulă, care, în ce privește scopul ei recunoscut, își dovedește stupiditatea, — nu poate rămîni în putere, decât ca un semn de ură, ca o rămășiță de persecuție; o persecuție, care mai are și particularitatea, că omul îi cade jertfă numai pe lângă presupunerea dovedită, că n'o merită.

Regulă și teoria care o cuprinde, sînt tot atât de ofensătoare pentru credincioși ca și pentru necredincioși. Căci dacă acela, care nu crede în lumea de apoi, necesarmente mințește, — urmarea este, că cei credincioși se feresc de minciună numai de frica iadului, — întrucît adevărat se feresc de minciună. Nu voim să ofensăm pe întemeietorii și apărătorii acestei reguli, cu presupunerea, că imaginația aceasta de virtute creștinească și-au format-o din propria lor conștiință.

De fapt, acestea nu sînt decât frânturi și rămășițe de persecuții, și se nu fie considerate de motive pentru dorința de a persecuta, ci numai ca exemple, pentru modul de a vorbi, foarte des prea fluctuant, din Engliera, care-și găsește plăcerea neînțeleasă în menținerea unui principiu rău, chiar și atunci, când modul de gândire nu e destul de reuțios mai mult pentru a realiza de fapt acest principiu.

Dar' din nefericire, în starea felului de a vorbi publică nu există nici o siguranță, că suspendarea formei rele a unei persecuții legale, căreia i-a fost supusă o generație, — va fi durabilă. În zilele noastre se agită suprafața liniștită a creațiunii tot atât de des cu încercări de a revoca relele din trecut, ca și cu introducerea nouelor binefaceri. Ceea-ce astăzi e glorificat ca reînviare a religiei, — din partea spiritelor înguste și inculte e glorificat tot așa ca reînviare a evlaviei prefăcute. Și acolo, unde există în sentimentul poporului o puternică și permanentă rămășiță de intoleranță, — cum e cazul la clasele de mijloc din Engliera și din toate timpurile, — puțin se cere ca poporul se înceapă o persecuție faptică în contra acolora, cari în ochii sei au fost totdeauna vrednici de persecuție. Căci e persecuție; sînt vederile și sentimentele îndreptate în contra tuturor acolora, cari resping dogmele de credință ce lor li-se par atât de însemnate, — și aceasta împedează mult ca Engliera să devină patria libertății spirituale.

Răul principal al pedepselor legale e, încă din vremuri, acela, că ele lasă să influențeze tot mai mult stigmatizarea socială. Infamarea aceasta, străbate de fapt și străbate atât de adînc, că în Engliera e cu mult mai rară recunoașterea opiniilor cari stau în serviciul societății, decât în multe alte țări recunoașterea declarațiilor capabile de a provoca pedepsire judecătorească. Părerea aceasta are efectul unei legi, față de toți oamenii, cărora împrejurările nu le permit să-și ducă viața fără a se îngriji și de bunăvoință a altora.

Omul nu simte mai aspru pedeapsa cu închisoare, decât excluderea sa dela agonisirea pâinii zilnice. Cel-ce și-a

asigurat-o, și nu cere nici un favor dela stăpînitori, corporațiunii sau dela mulțime, n'are să-și teamă recunoașterea pe față a opiniilor sale, decât numai întru atîta, că se va cugeta și se va vorbi rău de el; ear' pentru a suporta aceasta n'are nimeni trebuință de speciale sentimente eroice. Pentru astfel de oameni nu există teren pe seama apelărei la misericordie. Dar' cu toate-că noi, cei altcum cugetători, nu-i mai pedepsim atât de aspru ca în trecut, se poate totuși, ca prin tratarea lor, să ne causăm nouă înșine atât rău cît numai se poate.

Socrates a fost osîndit la moarte, dar' doctrina lui Socrates a apărut ca un soare pe cer, și a luminat întreaga lume spirituală.

Creștinii au fost aruncați în cușca leilor, dar' biserica creștină a crescut ca un arbore puternic, umbros, cutropind celelalte trunchiuri mai vechi și mai pușin puternice, cari s'au uscat la umbra ei.

Simpla noastră intoleranță socială nu omoară pe nimeni; nu desrădăcează opinii, ci silește oamenii să-și ascundă opiniile, ori să renunțe la ori-ce străduință activă de a le răspîndi. Opiniile eretice câștigă și perd la noi din teren, cu fiecare secol și generație, așa, că nici nu se observă. Flacăra lor nu străbate departe, ci lucește numai în cercul restrîns al cugetătorilor și al scrutătorilor unde s'a născut, fără a ne arăta chestiunile generale ale omenimei în lumină adevărată sau falsă.

(Va urma).

Costumul românesc la liceul de stat.

Sibiui, 1 Octombrie n.

Articolul nostru (din nrul 201) despre prigonirea furioasă a costumului național la gimnaziul de stat — a produs o senzație ne mai pomenită. Lucru firesc. Cutezanța profesorului ungur, care a dat afară din palatul cel nou al gimnaziului, pe băieții îmbrăcați românește, era ceva neobișnuit, și de neînchipuit în Sibiui.

Astăzi, directorul gimnaziului de stat, dl Ferenczy István, s'a prezentat în redacția noastră și s'a arătat foarte atins de articolul » Tribunei ».

Dl director, nu ne-am îndoit, are vederi mult mai umane și mai pușin șoviniste ca profesorii ceilalți. Crescut între Români, vechiu profesor în Sibiui, dînsul știe cu ce dragoste se alipește Românul de portul seu și cât de mult se simte atacat, dacă cineva îl atinge în acest punct. Dînsul știe, că la gimnaziul de stat sînt de comun %, elevi români, și că dacă n'ar veni Români la dînsii, salele cele mari ar suna a gol.

De aceea dînsul ne asigură că n'a dat nici un ordin în privința asta, nici dînsul, nici alte autorități superioare.

Dacă totuși s'au întemplat conflicte — ceea-ce dînsul n'a negat — acela au putut proveni din neînțelegeri, ori din hiperzelul vr'unui profesor ne-

obișnuit cu împrejurările din aceste părți.

Tot ce pretinde directorul dela elevii români, e ca să fie întoideaua curași la vestminte. Lucru de sine înfeles. Numai atunci e frumos costumul românesc, în care prevalează albimeea, dacă e curat.

Părînții elevilor se vor îngriji deci a-și fi în copiii în vestminte curate. Ear' dacă totuși vr'un hiperzelos profesor șovinist își va mai permite a mai arăta ura sa contra costumului românesc, — noi vom ști să fim la postul nostru. Și nu ne îndoim, că atunci și dl director al liceului își va valida toată puterea sa.

1848.

Cronica anului.

Sibiui, 1 Octombrie.

Adunarea orășenilor lansează un manifest arătînd dorințele poporului. Se cer următoarele:

1. Egalitatea popoarelor, ștergerea iobăgiei și a dijmii, libertate de presă, gardă națională și guvern constituțional.
2. Transilvania să fie declarată regat, legat de Ungaria numai prin sancțiunea pragmatică și prin coroana ungără.
3. Dietă separată pentru Transilvania și trimiterea de deputați în dieta centrală imperială.
4. Constituția specială a Transilvaniei să fie un sistem federativ al popoarelor din țeară.
5. Avînd numai Sécuii, Maghiarii și Sașii teritorii separate să se delimiteze și pentru Români un teritoriu special.
6. Delimitarea să se facă de către popoarele federate, în cas de neînțelegeri să hotărască dieta actuală austriacă.
7. Egalitate confesională.
8. Legislația specială a Transilvaniei să fie exercitată de Rege și dieta constituită cu participarea egală a celor 4 (resp. 3) națiuni. În dieta aceasta să se poată folosi ori-care din limbile patriei.
9. Guvernul țerei, precum și celelalte autorități administrative să fie compuse în părți egale din membri ai tuturor popoarelor federate. Guvernul și celelalte autorități să corespundă cu popoarele în limba lor proprie.
10. Suprema autoritate administrativă să fie supusă corpului legislativ al aceste țări.
11. Să fie rugat Maiestatea Sa, ca să convoace cât mai curînd o adunare constituantă.
12. Fiecare popor să poată introduce în sinele reformele, ce le crede de lipsă, cari să fie întărite de Maiestatea Sa, îndată-ce nu ating drepturile celorlalte popoare.

(Satellit nr. 84).

Sibiui, 1 Octombrie.

Prin oraș circulă liste de subscriere lansate de câțiva canceliști maghiari dela tesaurariat, în care cer dela guvern strămutarea tesaurariatului la Cluj, nefiindu-le sigură viața în Sibiui. »Siebenbürger Bote« publică un protest energetic în contra acestor manopere și cere cercetare severă.

(S. B. nr. 104).

Iasi, 1 Octombrie.

Un despărțiment de Ruși a fost încuierat în Iasi. Mai mulți supuși austriaci s'au plîns de asuprii din cauza încuierării. Dragomanul austriac, voinde să întrevină, a fost huiduit de Ruși și Moldoveni. Consulul Eisenbach a fost primit de principele Sturdza

într'un mod necuviincios, din care cauză a depărtat steagul austriac de pe casele agenției și a făcut raport la Viena. (S. B. nr. 119).

Sibiui, 1 Octombrie.

Zilnic sosesc familii maghiare din comitate la Sibiui, căutînd asil față de mișcările revoluționare dela țeară.

(S. B. nr. 104).

M-Bichis, 1 Octombrie.

Gálfi István scrie o epistolă lui Apor György. Eată un fragment:

»Până acum pot mulțumi prevedinței divine, că n'am avut de a suferi nici eu nici ai mei vre-o vătămăre. Spre lauda acestei comune trebuie să observ. că aici nu s'a întemplat până acum nici un exces, ba și frații români din împrejurime n'au tractat cu cruzare și dragoste. — Al M. O. D-Voastre prea supus serv: M-Bichis, 1 Octombrie 1848 Gálfi István m. p.

(S. B. nr. 120).

Timișoara, 2 Octombrie.

Trupele maghiare, care trec pe aici sînt desarmate de către soldații lui Rucavina.

(S. B. nr. 109).

Pesta, 2 Octombrie.

Ministrul de războiu provoacă pe oficerii maghiari, cari servesc în regimetele germane și ar vrea să intre în cele maghiare, să-și îndrepte petițiile pe calea cea mai scurtă către el.

(S. W. nr. 80).

Alba-Iulia, 2 Octombrie.

Ieri a sosit ordin, ca o diviziune din batalionul ce se află aici în garnisoană, să plece la Cluj. Soldații, cari au plecat azi, sînt mai toți Români.

(S. B. nr. 110).

Iernut, 2 Octombrie.

O epistolă a lui George Apor către Gálfi are următorul cuprins:

Azi s'au împlinit deja 5 zile, de când intenționez să-ți viu în ajutor, dară pedeci, a căror delăturare n'a stat și nu stă în puterea mea, mi-a făcut aceasta imposibil; sperez, că cât mai curînd îmi voi ajunge scopul, până atunci folosește scrisoarea alăturată. După-cum cred, împrejurarea, că am spânzurat 26 Români, va da destulă tărie caracterului și numelui meu șecuesc, și așa scrisoarea mea va avea rezultatul dorit. Radnoth, 2 Octombrie 1848. Apor György m. p.

(S. B. nr. 120).

Cronica zilei.

Sibiui, 1 Oct.

Regele și Regina României în 17/29 Sept au trecut prin țeara noastră în reînțoarcere către casă. La gara din Pesta au fost întâmpinați de consulul român A. Balș, marii luți imperiali Boris și Andrei Vladimirovici cu adjutanții lor, colonelul Vișinea dela reg. al VI-lea. În legătură cu trecerea înalților oaspeți pe la noi, »Budapesti Napló«, de atentate și comploturi iscoditorul, a lansat vestea unui pretins atentat ce se proiecta. Se înțelege, știrea nu se confirmă decât din partea iscoditorilor.

Invitare. P. t. membri din comitetul central al »Reuniunii române de agricultură dln comitatul Sibiului« sînt poftiți la ședința comitetului, ce se va ține Luni, în 3 Octombrie n. c., la orele 6 seara, în sala »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«.

Din Șimleu ni-se scrie: Îndată-ce a sosit vestea despre moartea Împărătesei-Regine Elisabeta, biserica din Șimleu a arborat flamură neagră.

Sâmbătă, în ziua înmormîntărei, altarul și părțile mai însemnate ale bisericii au fost învelite în negru. La 10 ore a. m. s'a celebrat serviciul divin împreună cu parastas. A servit vicarul Silvaniei Alimpiu Barbulovicu. La serviciu au fost de față toate oficiile din loc, precum: primăria, judecătoria regească, pretorialul, perceptoralul, officianții postali, de silvicultură, institutul de credit și economii »Silvania«, toate școlile, reuniunea de pompieri, a industriașilor etc.

Ritul nostru oriental, cum și cântările noastre jelnice, au făcut impresiune adîncă și asupra străinilor, așa că toți au rămas emoționați și s'au depărtat lăudînd maiestatea ritului, a ceremoniilor făcute și frumșea cântărilor.

† Luisa, regina daneză. În 29 Septembrie n. a răposat bătrîna regină a Daniei. Regele danez, Cristian al IX. a rămas văduv după o fericită viață familiară de cinzeci-și-seze de ani. Născută la 1817, a fost foarte iubită de popor, căci avea inimă tare bună. Casele domnitoare din Anglia, Rusia, Svedia și Grecia sînt în doliu, asemenea multe alte din dinastile europene.

Bătrîna regină era grav bolnavă de mai multă vreme. De ani de zile a rămas închisă în castelul regal. Știrile despre morbul reginei erau din ce în ce mai îngrijitoare. În momentul din urmă a ingenuchiat în jurul palatului muribundei văduva țarevnă a Rusiei, regele și regina din Grecia, părechea moștenitoare daneză, principesa de Wales, prințul Cumberland și soția, prinții danezi Waldemar și soția, Carol și soția, părechea moștenitoare din Grecia.

Scrisuri fonciare. La a doua sorțire publică a scrisurilor fonciare de 5%, ale institutului de credit și de economii »Albina«, urmată în 29 Septembrie 1898, s'au tras, în valoarea totală de coroane 49.500, următorii numeri: a 500 coroane: nr. 15, 21, 33, 73, 109, 116, 147, 181, 182; a 1000 coroane: nr. 19, 47, 63, 72, 73, 86, 171, 223, 252, 267, 280, 282, 286; a 2000 coroane: nr. 19, 45, 52, 61, 127, 137, 178, 194, 208, 222, 267, 370, 373, 453, 500, 544. Cu începere dela 1 Aprilie 1899 aceste scrisuri fonciare se rîscumpără la casa institutului în Sibiui, la filiala din Brașov, la Wechselstuben-Actien-Gesellschaft »Mercur« Viena și la Pester ungarische Commercial-Bank, Budapesta, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; aceșii se rîscumpără și mai înainte ori-cînd prin excomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei. Cu 1 Aprilie 1899 înceată interesele lor mai departe și cuponii de interese scăzătorii mai tîrziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora. Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai înainte nu s'au prezentat înoc pentru rîscumpărare următoarele: a coroane 500: nr. 7, 9, 31; a coroane 1000: nr. 55; a coroane 2000: nr. 17, 160, 195, 212.

Badea Cârțan ear' a pățit-o. Cetim în »Revista Orăștiei«: Vestitul dloban, badea George Cârțan, care, după-cum știm, are mare plăcere de a călători prin toate țările, Sâmbăta trecută a voit să meargă eară pe la București, unde, zice el, e ca acasă, de oare-ce îl cunosc toți domni ministri etc. A pățit-o însă, căci la Sinaia, fără a avea vre-o vină, a fost arestat de către polițaiul Demetrescu. Cârțan, cum e el din fire, a protestat, de astă-dată cu atât mai virtos, că doar' se află la el acasă, în România cea mult iubită, și deci de ce se fie el arestat, eată numai așa din bun sînin. Dar' polițaiul se vede că nu l'a cunoscut nici în persoană, nici de prin foi, căci l'a mai dat și o bătaie zdravă, după care apoi l'a slobozit. Vîzîndu-se eară pe picior liber, a plecat la Ploiești și s'a plîns prefectului Emil Petrescu în contra polițaiului Demetrescu, cerînd să l-se ftoacă dreptate. Și credem că l-se va și

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Impresiuni din Coșbuc.

(Fire de tort)

de

George E. Pătăcean.

(Urmare).

Eminescu a fost un cugetător profund, el a dat o concepțiune universală panteistă, care fără de a fi a noastră, fără îndoială e mare; a fost înzestrat cu fantazie puternică, căci numai așa a putut plămădi creațiuni de multe-ori neajunse; a avut gust extetic și talent multilateral, rafinat elementar prin studiu întins asupra clasicilor vechi și noi, încît în multe privințe a ajuns perfect, dar' a avut prea puțină credință și putere de rezistență minimală.

În fașa cuvîntului de filosofie modernă pesimistă, a cărei valuri destructive inundaseră încătuși și Țeara-Românească, pe timpul acela poetul nostru se încurcă, se clatină, credința-i sucumbă și el îmbrățișează cu toată căldura inimii sale mari noul curent tare nepotrivit idealismului seu.

De atunci deveni nemulțumit cu toată lumea, neîndestulit cu prezentul, pe care nu-l vede decât încadrat în negru și pentru care el numai dispref,

disgust și ură nutrește. — De voește se vadă exemple de eroism, de zel și devotament deschide paginile trecutului, pe care îl deplînge amar, și face astfel și mai evident contrastul între trecutului glorios și prezentul mic. — Ear' când nemulțumirea sa ajunge la culme erupe în versuri, cari au fost și vor fi poate încă mult reprobate ca unele ce n'au fost în timpul și locul lor scrise....

Peste veacuri, când poporul nostru, azi tîner, plin de viață și cu viitor va ajunge în șirul popoarelor ramolite, obosite de traiu și lăpădînd legea strămoșească, cari secolii întregi i-a fost focular mărș de lumină și credință, va dibul în întunerecul nesiguranței și îndoilei alături de alte națiuni de soarta lui, va reînvia poate cultul lui Eminescu și Româniia va încununa cu aureola nemuririi amintirea scumpă a geniului seu prematur pentru ea.

Până atunci națiunea română se va alipi cu tot entuziasmul sufletului seu de producte, în cari se întrepășă și află expresiune minunată credința și legea ei străbună, viața, datinele, obiceiurile, tradițiunile sale, cari evocă dorul de traiu, îndeamnă la muncă și prelud oare-cum viitorul, ce are de a și-l elupta însași.

Ideea aceasta poate stranie ne trece prin gînd așa cum cetim mai departe poeziile lui Coșbuc, cari toate poartă timbrul originalității sale, toate sînt bucăți rupte și date la lumină în chip surprinzător din ceea-ce numai un popor întreg poate produce cu felul lui de

gîndire și simțire specific, deosebit de a altora, cu spontaneitatea caracteristică.

Sub titlul »Din viață« aflăm piese ca »Scara«, o situație draguță.

Flăcăul află fata în prun, în pripă ia scara. Mai înjură, mai se roagă ca să o pună înderēt, dar' de unde! Mai pe urmă, pe un cuvînt, se se lase sîrutată de atâtea-ori deodată, căți fuștei la scară sînt, se n'voesc.

Cînd e jos, »unsprîzece« zice ear' el »bine« pe credință: doar' o fi avînd știință, scara căți fuștei »avea«, își ia plata.

Dar' ce se vezi! El se duce pe la ei; vrînd să pună la cale țeara, par'că alt lucru nu mai are, s'apucă și întoarce scara. Și cînd colo stă năuc! Dă să numere fuștei.

»Uite-i frate doispîzece!« Năcazul lui îl spune însuși:
»Un cuțit prin piept îmi trece
Împlîntat de mîna ei!
Doispîzece,
Iacă-mi moartea, dragii mei!
A greșit, îmi spuneți voi?
Cum de n'a greșit să spuie
Treispîzece? Să mai suie
Nu să-mi facă mai vre-o doi!
Nu să-mi spuie,
Că e Mercuri cînd e Joi!
Zici că poate n'a știut
Cînd vorbea din prun cu mine?
Dar' l'a numărat ea bine
Scoborîndu-l, și-a tăcut!
Nu de mine,
Mi-e de dînsa, ce-a făcut!

M'a scurtat așa, știind?
Dacă-i fire mincinoasă,
Ce folos e, că-i frumoasă?
Maica mea, auzi! S'o prind
Mincinoasă!
N'o mai cred, s'o ved murind!

Bradul, în care ne istorisește poetul cum însurăteli ascultă de vorba bună a bradului, nu de a fetei, care minte cum îi vine, și trimite la ea pețitori s'o ceară — cu gîndul, că de va păți-o bine din brad se facă leagăn, ear' de nu se-l facă poartă curței, se-l ajungă câte rele perzătoare, se-l bată ploii și soare, se-l împungă boi și vaci.

»Iarna pe uliță«, prezentă tabloul unui sat în timp de iarnă.

Nourii groși aducători de fulgi argintii simțindu-se aici în deplină libertate acoper satul, ce se perde în zare ca un vîl surful, pe riu se înalță în cercuri rotitoare fumul cenușu din casele acoperite cu paie, pe câmpul nemărginit îmbrăcat în haină albă strălucitoare nu se vede nici un semn de viață și vîntul ostent de calea îndelungată stă în liniște și rîsuflă, numai de pe drum străbate un vuet năvalnic.

Sînt copiii, cari singuri împrumută viață, viața tabloului moros, »cu multe sîmfi de pe coastă vin țipînd și se-mping și sar rîzînd, prin zăpadă fac mătânii vrînd nevînd«. De se-ntemplă că vre-o babă se abate printre ei cu sfaturi și gînduri bune

»Ca pe-o bufniță-neunjoară
Și-o petrec cu chiu, cu vaiu,

Și se țin de dînsa sciau.
Plînă-i strîmta ulicioară
De alaiu«.

Ei secoală satu, »pe la garduri es femei, se urnesc mirați bătrîni din bordei«.

»Ce-i pe drum atîta gură?
Nu-i nimic. Copii ștregari,
— Ei auzi! Vedă-i-aș mari,
Par'că trece-adunătură
De Tătari«.

Apoi »Unul ca o sută«. »Fata mamei« »Îspita« și altele.

Prețutindenea atmosferă veselă, sînină ne întîmpină, sunete pline de încredere, de îndestulare ne atrag și fac să uităm pe moment grijile lumii, se trăim în o lume mai bună, mai ideală... din care și dacă ne deșteptăm urme adînci, impresiuni vestesc convingerea, că și în lumea aceasta, așa cum e, sînt bucurii, plăceri, numai să ne dedăm a le cunoaște, a ne împrieteni cu ele.

Și e natural așa!

În situațiuni prinse cu dibăcie din cercul vieții dela țeară înscenează Coșbuc fel de fel de întemplări, în cari eroii viețuesc, sînt în acțiune, vorbesc și lucră după-cum cere ființa lor, și astfel dovedește, că spiritul lui puternic în adevăr e prisma minunată, care rîsfrînge raze de lumină isvorite din coliba țeranului, din mîntea și inima lui. (Va urma).

tace, fiindcă de aceea se duce el prin România, ca să mai respire la aer liber, sătul fiind de ne-dreptățile ce le îndură din partea gendarmilor unguri, cari îl urmăresc peste tot locul.

Constituire. Societatea de lectură »Andrei Șaguna« în ședința sa ținută la 14 Sept. a. c. sub președintele dlui director seminarial Dr. Remus Roșca, s'a constituit în următorul mod: De președinte s'a proclamat dl profesor seminarial Dr. Ioan Stroia; vicepreședinte și președinte al comitetului: Iie Hociotă, cl. a. III.; archivar și notar al corespondențelor: Nicolau Russu, cl. a. III.; controlor: Adam Basarab, cl. a. III.; redactor al foii »Musa«: Nicolau Comănicu, cl. a. III.; notar al ședințelor: Corneliu Popescu, cl. a. II.; bibliotecar: Nicolau Sandru, cl. a. II.; casier: Ioan Ofoiu, cl. a. I.; vicebibliotecar: Iie Podariu, ped. a. I.; membri în conștina literară s'au ales: Gerasim Popa George Perian, cl. a. III.; Zeno Popov și Constantin Flămând, cl. a. II.; Sestian Stanca și Ilariu Gonția, cl. a. Radu Prișcu, ped. a. III. și Nicolau Aroiu, ped. a. II.

Cură și pietate! »Trib. Poporului«, nmai având se vede subiecte între cei vii, se preste la mormintele morților sei. De ce? S se roage, se propoveduiescă despre virtuților? O nu! De așa ceva nu s'capa bilă înșutate lor. În ultimul seu număr, — destin pentru popor! — se oprește lângă mormul lui Ioan Bechnitz, ca din bun sênin cu rea credință se înjure pe directorul nostru se mințescă ca din gura cortului. Noi a zis despre Bechnitz: »Fie-i memoria binecuvântată!« »Amicii« dela Arad bălăcăresc mod necuviincios lângă mormen-tul lui

ta-i cultură? Ori pietate?

til nou« și »stil vechiu«. Chestiuni, aceasta prin care și noi Românii ne deșim de Europa și întreagă lumea vilisată, este obiect de studiu într'carte apărută în Craiova. Titlul cărței: »Căldărul bisericeii de răsăritul stil vechiu și stil nou«, cu nouășgule de comput aplicabile și la căldărul bisericeii de apus, de P. Donici, ingin, fost ministru al lucrărilor publice. — Noi n'am văzut cartea, dar în »Zeta Trans.« cetim despre ea următoarele: În prefața acestui căldăr, care te un aprofundat studiu, autorul arată și necesar a se introduce și în biser răsăriteană căldărul cel nou, însă mai făcând lucrările pregătitoare pentru pută adopta fără pericol acest căldăr. Scopul urmărit de autorul este deci optarea căldărului de stil nou în bișea de răsărit cu respectarea nu numai sfintelor tradițiuni evanghelice și a șcelor prescripțiuni în privința datei știlor, dar și cu păstrarea neatinsă aturor reglementelor, păcălilor și mezelor usitate în această biserică pentru stil vechiu, așa că nici chiar în ziua rudericii noului stil nu se va pută servi nici cea mai mică abateră a cele prescrie pentru tipicul biserii noastre. Mai potrivit ar fi de a se schimbarea dintr'o singură dată. — Acă mai înainte de anul 1900, zice arul, recomandând a se introduce noul cădar încă cu ziua de 4 (16) Iulie 11.

Pa în apărarea Italianilor. Se știe, că toate provinciile austro-ungare, enare înverșunarea în contra Italiani, din cauza atentatului lui Luccheni, c încă e Italian. Papa a adresat o enică cătră episcopii din aceste provincie să întrevină cu autoritatea lor în frul Italianilor nevinovați, și să linișcă spiritele.

Seștru la Zola. Tribunalul a pus subveștru cășile lui Zola din Paris, pã nu va plăti cele 30.000 fr., despăgre pentru expertii de scrisoare, la care fost condamnat în ultimul proces, oare-ce sentența în urma respingerapellării, s'a ridicat la valoarea de dre

Ne perceptorate de dare. Pornind d considerarea, că în toate acele locuri, de se află reședința unei judecătorești și a unui oficiu protopretori e bine să fie și un perceptorat de dare, — încă în decursul anului curent vor deschide perceptorate în următoarele locuri unde azi nu sânt: În Unia la Karcag, Hatvan, Miava, Décs, Au, Ening și Zlatar, ear' în Ardeaa Blaj și Iliă-murșăna.

R analize și observațiuni făcute de autăți medicale s'a costatat, că recunos că amară »Franz Josef«, după iposiția sa este singurul mijloc salin gativ de efect durabil și plăcută leut. Premiată la 10 expozițiuni europeti cu medalii de aur. Se poate obțineetutindenea.

A! Atragem atențiunea cetitorilor tri la inseratul atelierului de aurării argintării al dlui Iuliu Erős, insera se publică zilnic pe pag. 4 a ziarul în acest atelier de bun renume se potmpăra frumoase cadouri.

Cmai bună pudră, articlii cosmeticișnele pentru gene, etc. le subministă Lechner din Berlin. Toți acești lei se află în calitate prospetă pe lăr garanță în parfumeria Meltzer. Atrag atențiunea abonenților nostri asupriseratului de azi.

Concert. Mâne, Duminecă, 2 Oct. n., capela regimentului de infanterie nr. 31, musică turcească, va da ultimul concert în anul acesta înaintea conditoriei B. Frenzt de »Sub arini«, pe lângă programul din Dumineca trecută.

Cu ziua de Luni (3 Oct. n.) se va și închide conditoria Frenzt de »Sub arini«.

POSTA REDACȚIUNEI.

Poesiile: »Unde ați apus?« — »Nu mă uita«, — »Serenadă« — nu se pot publica. Scrie-ne mai bine câte o informație despre ce-le se petrec pe acolo.

Mai nou.

Atentat contra Monarchului.

Procesul contra celor trei atentatori maghiari din Budapesta s'a sfârșit ieri după amezai la 3 ore. Toți acușaiți au fost osândiți, anume:

Muzsik József, la trei ani temniță ordinară; Kovács Gyula și Hartmann Lajos (Jidan) la câte doi ani.

Din Viena.

Ședința de ieri a reichsrathului a decurs cu puțin șgomot, dar' cu rezultat. Contele Thun a făcut un apel călduros cătră deputați să caute punetele de întălnire și delăturând diferențele se se unească la lucru. Numai Schönerer cu grupa lui neînsemnată a mai făcut șgomot.

Se prevede o lucrare durabilă. — Ministrul de comerciu Baerenreither a abzis, dar' oficial nu i-s'a anunșat abzicerea.

Tribuna Literară.

Țăranul în România.

— Conferență ținută în seminarul rectorului universității G. Schmoller, la Berlin

George D. Creangă.

(Urmare).

Cărcămarul îl încurajează la lene, îndemnându-l să bea, căci e în interesul seu s'o facă, epuisându-i apoi și mai mult forța economică și corporală; dela preoți puține exemple bune poate aștepta, căci înșile au lipsă de exemple și foarte puține calități deosebite de ale țăranilor li-se poate atribui; primarul însuși e țăran, el își cunoaște puțin datoria de a da exemple bune și a ridica pe colegii sei, ba adese-ori sub influența proprietarului sau arăndașului e aplicat a lucra în detrimentul lor și spre folosul celor din urmă; învățătorii, cărora e încredințată starea culturală a unui popor, lasă în genere mult de dorit și sânt puține casuri, unde în legătură cu preutul au luat măsuri pentru înființarea unei biblioteci în comuna lor și pentru deșteptarea țăranului; proprietarii, cărora li-se impune în mod moral educația poporului, ca unii ce sânt mai în stare și au ocașuni mai dese, locuesc puțin la moșiile lor, de regulă în străinătate sau în capitală, așa că trebuie privită ca salutară dispoșiția de a frapa cu dublul impositului financiar (12%), pe proprietarii de pământ, cari trăesc în străinătate. Astfel, țăranul n'are din nici o parte un exemplu de bărbăție, ear' a lua singur inițiativa e imposibil, căci îi lipsește puterea, voința, energia și cultura. Dacă pe timpul, când era legat de glie, lipsa de energie și activitate se explica prin faptul, că nu el, ci altul gusta fructul muncii sale și prin urmare puțină atragere putea avea la lucru, cum se observă și astăzi la lucrătorii din fabricile cu un sistem rău de salarizare, cum s'a observat la sclavii din America și la toate popoarele subjugate; nu e de înțeles însă menșinerea acestui vițiu astăzi, când singur e stăpân pe produsul muncii sale. Cu deosebire iarna, cât timp e asigurat de absolut strictul necesar, de hrana cât se poate de slabă, nu lucră și nici nu voește să știe de altă activitate și numai foamea sau apropierea timpului de plata impositului mai pot fi factorii, cari se îndemne pe țăran la muncă. Dacă în țăran s'ar deștepta un număr mai mare de trebuințe, cu siguranță, că și activitatea lui ar fi mai mare; ori singurul motor ce influențează la creșterea trebuințelor e numai cultura. În Muntenia de alfel țăranul e mai întreprinzător, în Moldova e încă arăndează chiar în

unele părți pământ dela proprietar sau arăndaș, pe care îl prelucră și plătind ca arăndaș de obicei 1/3 din produsul agricol, ear' legea ca o încurajare (noul proiect) scutește de impositul de patentă pe țăranii, cari arăndează pământul spre prelucrare.

Deasemenea îi lipsește țăranului și simțul de cruțare, care se extinde în cercuri vaste. Până la mijlocul iernei tot ce a produs peste an e deja consumat și nu-i rămâne decât a face datorii la creditul agricol sau în alte părți, dacă poate, ori, ceea-ce e mai obicuinut, se meargă la proprietar sau arăndaș, se ceară alimente pentru hrană, cu deosebire porumb, dând ca amanet cele 2 brațe de muncă; ear' arăndașul, care în cele mai multe locuri e Ovreu (Moldova) sau Grec (Muntenia), găsește totdeauna bună ocașune de a cumpăra dela țăran pentru primăvara viitoare foarte ieftin zilele de lucru. Sosind primăvară, în urma numeroaselor împrumuturi în bani și bucate făcute peste iarnă, țăranul se găsește dator cu un număr considerabil de zile de lucru, ear' arăndașul face întrebuintă de acest drept în timpul cel mai potrivit pentru lucrarea pământului, neremânând pentru țăran, pentru pământul seu, decât zile ploioase sau după-ce a trecut sezonul aratului și séménatului. Dacă însă în primăvară nu i-a fost posibil să-și facă zilele de lucru angajate, el e obligat la aceasta în toamnă, și nefiind nici acum posibil, restul e trecut pe anul viitor adese-ori cu un adaus plus datorita ce o va face din nou în iarnă astfel, că țăranii în primăvară se găsece de multe-ori dator la arăndași cu zile mai multe decât ține sezonul de lucru. Condițiunile sub cari ei arăndează apoi pământ spre prelucrare încă nu pot fi decât foarte grele, și e explicabil de ce profesiunea de arăndaș în România e atât de favorită, aducând în timpuri bune un venit net de 3 și 4-ori mai mare decât arăndașul plătit proprietarului, căci acest venit nu-mai în parte vine din produsul pământului; mai mult din munca de tot ieftină ce o cumpăra dela țăranii în timpuri grele pentru ei. (Va urma).

INFORMAȚIUNI.

»Jurnalul societății centrale agricole din România«. Apare la 1, 10 și 20 ale fiecărui luni în București. Abonamentul costă 10 lei pe an. Anul VIII, nr. 26 din 10 Septembrie 1898 are următorul cuprins: Învățătorul și agricultura, de dl I. Th. Popovici. — Asupra culturai abinelor. — Congresul băncilor române în Transilvania. — Note din Babadag, de dl N. Filip. — Pe ce se cunoaște un stup bun pentru prăsit sau un roiu? de dl N. Bradea. — Prepararea terenului pentru cultura răchitei. — Cum se prepară un oțet bun de miere. — O apreciere, de dl Gh. Todiriță. Cntia cu scrisori. — Informațiuni. — Diverse. — Anunșuri.

»Liga Română«, revistă săptămânală pentru interesele unității culturale a tuturor Românilor. Apare în București în fiecare Duminecă. Anul III, numărul 36 din 13 Septembrie 1898 are următorul cuprins: Pentru milionul Ligei, de Chael. — O misiune împărătească, de Dela-deal. — Huiduirea Maghiarilor la Viena. — Soldatul român de peste munți. — Mândria noastră. — Doi Unguri la mormențul lui Stefan- cel-Mare. — Rassele și amestecul lor. — Raportul dintre stat și legea morală. — Die dualistische Solidarität, de Transilvania.

Bibliografie.

»Lupta pentru drept«.

— Voci de presă. —

»Liberalul«.

...Trebuie să fim bucuroși când ni-se dă în materie de literatură juridică o traducere de valoare, din toate punctele de privire.

»Lupta pentru drept« e creațiunea acelu geniu juridic Dr. Rudolf de Ihering, care e poate cea mai strălucită și cea mai originală ilustrațiune a literaturii juridice contemporane.

Traducerea dlui Păcățianu însă e mult superioară traducerilor anterioare, și ca stil și ca aprofundare serioasă a originalului, având pe lângă asta avantajul de a ne prezenta penultima ediție a originalului nemțesc, ediție apărută cu un an înaintea morței lui Ihering, care a supus-o unor modificări, cari înlocuesc stilul științific greoiu în întâia ediție cu un stil mai ușor, accesibil și celor ne-specialiști în materie de drept.

»Orașul București«, articol retipărit din »Enciclopedia Română«, publicată sub auspiciile »Asociațiunei pentru literatură română« și cultura poporului român« de Dr. C. Diaconovich. Cu 2 planuri și 15 ilustrațiuni. (Edit. W. Krafft în Sibiu. Prețul 1 leu). Sub acest titlu a apărut în zilele din urmă o interesantă broșură, care cuprindă o amănunșită descriere a capitalei române. Anume ne dă un material vast despre

situația geografică, suprafața, populațiunea, aspectul, fortificațiunile, grădiniile publice, monumentele, zidurile, casarmele, administrațiunea, finanțele orașului, despre autoritățile ce își au sediul în capitală, apoi despre instrucțiunea, așezămintele culturale, presa, industria, comerțul, comunicațiunea, băncile, locurile de petrecere și istoria Bucureștilor. Dintre toate scrierile monografice despre acest oraș, broșura de față este fără îndoială cea mai sistematică și luându-și datele numai din publicațiuni oficiale și dela locuri competente, de cetitorilor — nucleu — o iocană că se poate de fidelă a stărilor din capitala României. Ea este înzestrată cu un frumos plan al orașului la care este alăturat un registru al stradelor și zidurilor mai însemnate cu indicațiile necesare pentru a le găsi la moment în plan, apoi cuprindă un plan al grădinei botanice dela Cotroceni și un număr mare de ilustrațiuni de o frumșeță deosebită, anume: 3 aspecte din Calea Victoriei, Boulevardul cu băile Eforiei, Bis. Antim, Balaaș, Stavropoleos, Catedrala catolică, Ateueul, Universitatea, 2 tablouri ale institutului botanic, Banca națională, Teatrul Național și așezămintele Brancovenesti. Broșura se poate procura la toate librăriile.

»Din vremuri frumoase«. Un vals din cele mai frumoase a apărut sub titlul de mai sus, într'un elegant format artistic, ca compozițiune, pentru pian a talentului tiner dl C. S. Stănuțescu. În extensiune de 8 pagini, această frumoasă compoziție va fi de sigur apreciată de toți pricepătorii. Damaele noastre, iubitoare de musică frumoasă, se vor grăbi a o procura cu atât mai vitor, că se vinde pentru o coroană (și porto postal) într'un scop cultural-național. A se adresa la librăria noastră (»Tipografici«, Strada Poplăcei nr. 15).

Sosiți în Sibiu.

În 1 Octombrie n. 1898.

Hotel »Impăratul Romanilor«: Turoczy, consilier ministerial, Buday, inginer sup. din Budapesta; Benekus, Roth, din Sighișoara, privatieri; Charlat, student din Paris; Pfefferer, oficial militar din Alba-Iulia; Conner, voluntar din Mediaș; Stern, cadet din Gataia; Iokl din Cluj, Gomboș cu fiul din Turda, Mandel din Budapesta, Steinbach, Hönigsfeld, Sochatzky, din Viena, comercianți.

Hotel »Neurhrer«: Contele Bethlen din Bistrița, contele Bethlen A., contele Ormos, contele Szohner, aspiranți de oficer; Schuller din Reghinul-săsesc, Conerth din Mediaș, Jeljes din Szabadka, voluntari; Simay din M. Mădes, Lazar din Ciuc-Cosmas, proprietari; Lévi, Castelli, Szöke, din Budapesta, ingineri; contele Csaky, locotenent din Brașov; Procurator, Teutschländer, din Viena, Vertis, Mayer, din Budapesta, Nagy din Dicio-S. Martin, voiajori; Hüter, organist din Sebeșul-săsesc; Teutsch din Alba-Iulia, Schuller din Agnita, comercianți.

Hotel »Meltzer«: Pătrușu din Craiova, Völz din Hațeg, notari; Luther, administrator din Hațeg; Klompe, fabricant din Brașov; Kornberger, voiajor din Budapesta; Elekes, învățător din Hațeg; Vavrescu, student din Viena; Țăran, magaziner din Sebeșul-săsesc; Lungu din Rășinari, Berlea din Hurez, teologi; Pinton, Venlonst, din Raab, neguțători de lemne; Hack, econom din Deta; Christian, voluntar din Cluj.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Reprezentatiune de deschidere.

Sâmbătă, în 1 Octombrie n.

Hofgunst.

Comedie în 4 acte, de Thilo de Trotha.

Duminecă, 2 Oct. n.

Die versunkene Glocke.

Dramă în 5 acte, de Gerhardt Hupptmann.

Luni, 3 Octombrie n.

Hofgunst.

Comedie în 4 acte, de Thilo de Trotha.

Începutul la 7 ore seara.

Apa amară purgativă

»Francisc Iosif«.

premiată cu 10 medalii de aur și în urmă singură premiată cu marea medalie millenară.

Domnul profesor Dr. Purjesz Zsigmond aualisând numita apă z ce: »Apa amară purgativă »Francisc Iosif« o întrebuintă z totdeauna bucurosi în casuri corăspunzătoare, de oare-ce efectul ei de obicei se pr-sentă fără nici o apariție secundară neplăcută. [1869] 3—25

Cluj, August 1897.

Prof. Dr. Purjesz Zsigmond m. p.

Se capetă în tot locul.

Dirrecțiunea în Budapesta.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 29 Sept. n. 1898

Table with columns: Săminte, Calitatea per hect., Prețul per 100 chilogr., etc. Rows include Grâu, Bănățenesc nou, Grâu de Tisa, etc.

Sociul

rodute diverse

Table with columns: Săm. de trif., Lucernă ungurească, etc. Rows include Lucernă ungurească, roșie, rașinat, etc.

Bursa de Budapesta.

Din 29 Septembrie n. 1898.

Table with columns: Hartă-monetă română, Lire turcești, etc. Rows include Hartă-monetă română, Lire turcești, Imperial (15 R. aur), etc.

Bursa de Viena.

Din 29 Septembrie n. 1898.

Table with columns: Renta de aur 8%, Renta ungh. val. cor. 4%, etc. Rows include Renta de aur 8%, Renta ungh. val. cor. 4%, etc.

Bursa de București.

Din 17 Sept. v. — 4 ore p. m.

Table with columns: Renta roma. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, etc. Rows include Renta roma. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, etc.

Schimb:

Table with columns: Londra 3 luni, c.k., Berlin 3 luni, c.k., etc. Rows include Londra 3 luni, c.k., Berlin 3 luni, c.k., etc.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes

Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe

acțiuni: V. H. Dressenandt.

„BIHOREANA“instituit de credit și economii, societate pe acții
in Oradea-mare.

își va începe activitatea la 3 Octombrie n. 1898,

în localul său din piața St.-Ladislau (Szt.-László tér), casa Drului
Augustin Kutiák, intrarea din strada Grădinei (Kert-utca).

Institutul: [1769] 3-3

1. Primește bani spre fructificare pe lângă libele de depuneri, sau în cont-curent și după banii depuși spre fructificare plătește interese de 5%.
2. Acordă împrumuturi ipotecare.
3. Acordă împrumuturi simple țărănești pe obligațiuni cu caventați (credite personale țărănești).
4. Escomtează cambii (polite), efecte și pretensiuni sigure către case publice cu scadențe fixe.
5. Acordă împrumuturi pe lângă amanetare de efecte (lombard).
6. Acordă credite cambiale și de cont-curent cu acoperire ipotecară sau de altă natură.
7. Îngrijește afaceri economice și tot felul de afaceri de bancă.

Dat în Oradea-mare, din ședința direcției institutului de credit și economii „Bihoreana“, societate pe acții, ținută la 17 Septembrie 1898.

Iosif Vulcan,
presidentul direct.Dr. Coriolan Pap,
director executiv.**Depozitul fabricii de oroloage și aurării a lui
Iuliu Erős**

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 3

trimite numai pe lângă rambursă postală [2794] 45-58

Orologiu remontoir de nickel pentru domni	fi. 2.50 până fi. 6.—
„ „ de otel „ „	3.50 „ 6.50
„ „ de goldin „ „	4.50 „ 6.50
„ „ de argint „ „	5.— „ 12.—
„ „ de argint rusesc (Tula) pentru domni	10.— „ 20.—
„ „ remontoir de argint pentru dame	6.— „ 12.—
„ „ „ aur „ „	12.— „ 30.—
„ „ „ aur „ „ domni	20.— „ 100.—
Lanț de argint „ „	1.50 „ 3.—
„ „ aur pentru dame	8.— „ 30.—
„ „ „ aur „ „ domni	23.— „ 75.—
Cercei și inele de argint „ „	—80 „ 2.—
„ „ „ aur „ „	2.— „ 100.—

Pentru marfă solidă și veritabilă se dă garanță în scris. Afară de obiectele sus amintite se mai află tot felul de bijuterii de aur și argint, precum și tot felul de garnituri de argint pentru masă, apoi cruci, potire, discuri, cădelnițe, lampe de altare etc. etc. pentru ritual gr.-cat și gr.-or.

Cel mai bun atelier de repararea oroloagelor.

**Depozitul fabricii de încălțăminte din Mödling,
str. Cisnădiei 20. Sibiu.**

Recunoscut ca cel mai bun izvor pentru procurarea de încălțăminte durabile și ieftine.

Este deci un avantaj neprețuit, ca înainte de a-ți procura încălțăminte pentru toamnă și iarnă, să cercetezi [1662] 10-16

depozitul de încălțăminte din Mödling. Papuci cu zug, simpli și împodobiți dela fi. 3.— în sus.
Papuci de dame, cu zug dela „ 2.80 în sus.

Cisme pentru domni, papuci de pânză și pânză, papuci cuptușiți de iarnă, pentru dame, domni, copii, forma cea mai plăcută, alegere după plac, prețuri potrivite, durabilitate mare, se pot căpeta numai în

Depozitul fabricii de încălțăminte din Mödling,
str. Cisnădiei 20. Sibiu.

Cel mai eficace mijloc de casă, pentru a regula mîntuirea, pentru a produce o circulație regulată a sîngelui, pentru a depărta părțile stricate și defectuoase ale sîngelui (conținutul esențial pentru susținerea sănătății), precum și pentru delăturarea repede și sigură a boalelor de stomach d. e. lipsa de apetit, rigăitul, vînturi, greață, dureri de stomach și foale, sgărci de stomach, îngreunarea stomachului cu bucate, flegmă, congestiuni de sînge, hemoroide, boale femeiești, boale de intestine, este de 40 ani probat

Balsamul de viață al Dr. Rosa.

Alifia de casă de Praga

din farmacia lui B. Fragner în Praga 203-III.

Acesta favorizează întreg actul mîntuirii, produce un sînge sănătos și curat și este un remediu de casă popular probat, sigur și extins.
1 sticlă 50 cr., 1 sticlă dublă 1 fi.
Prin postă 20 cr. mai mult.Vindecarea se face fără dureri prin influența alinătoare a alifiei.
In doze de 25 și 35 cruceri.
Pe postă plus 6 cr.**Atențiune!** Fiecare se cere numai preparate originale din farmacia lui B. Fragner în Praga și se observe, ca toate părțile învelitoarei balsamului Dr. Rosa să fie provizute cu alăturata marcă rotundă de scutire, asemenea toate părțile învelitoare alifiei de casă de Praga poartă marca de scutire în trei unghiuri alăturată!

Ori-cine îmi anunță o falsificare primește o remunerațiune!

Mii de sorisori de recunoștință stau la dispoziție spre vedere.

Depozite în farmaciile I. Török, Budapesta; A. Egger, Budapesta; apoi în Sibiu la E. Rumler, K. Müller și K. M. Herzberg.

Depozitul principal al producătorului

B. Fragner, [658] 3-26

farmacie „la vulturul negru“ în Praga, colțul str. Spornier nr. 203.

Expediții cu întoarcerea postei.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

„Casa de păstrare societate pe acții“
din Sasca-montană.**Concurs.**Pentru ocuparea postului de **casar** la „Casa de păstrare societate pe acții“ din Sasca-montană (Szászka-bánya) prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima publicare a acestui concurs.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

Salar anual de 400 fl., plătit în rate lunare anticipative și tantiema statutară; — sînt însă prospecte că acest salar se va ameliora.

Cei-ce doresc a ocupa acest post au să depună o cautiune în număr de 1000 fl. v. a.

Alesul numai după un an de praxă se va întări definitiv.

R. flectanții au să-și înainteze suplicele lor provăzute cu atestate despre calificățiunea recerută și d spre eventuală praxă — direcției acestui instituit.

Postul este de a se ocupa cu 1 Ianuarie 1899. [1802] 3-3

Direcțiunea.

De exarëndatîn condițiuni favorabile, este o **moșie comasată**, aflătoare în hotarul Turzei, Cianul-mare și Agărbici (la imbinarea acestor hotare) cu termenul de 1 Ianuarie 1899. Extensiunea moșiei este de 222 jugere catastrale feneț și arător. [1795] 2-

Informațiuni mai detaliate se dau la administrația foii noastre.

Un învățacel

se primește la

„Tipografia“, societate pe acțiuni
în Sibiu.

Acela trebuie să fie absolvat a II-a clasă gimnazială sau reală.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“de
George Barițiu.Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din Istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum **cu preț redus!**

Volumul I.

broș. în loc de fi. 4.20 numai cu fi. 2.50, leg. fi. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fi. 4.— numai cu fi. 2.—, leg. fi. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fi. 2.80 numai cu fi. 2.—, leg. fi. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fi. 11.— numai cu fi. 6.50 — șase florini și cincizeci cr. v. a., leg. fi. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român

A apărut la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea**Stuparilor****săteni**de
Romul Simu, învățator.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

„Reuniunii rom. de agricultură d. comitatului Sibiiului“.

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositeare a umplut un gol adănc simțit în literatura stupăritului. Broșura este scrisă de un fruntaș învățator, stupar priceput. Ea tractează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia“,
societate pe acțiuni în Sibiu.**Prăvălia „Mercur“,**

societate comercială pe acții în Dej,

aduce la cunoștința on. public român, că pentru sezonul de toamnă și iarnă se poate căpeta cu cele mai modeste prețuri:

Stofe pentru dame indigene și franceze, casane și parchete în cele mai moderne culori și desemnuri. Diferite zephyruri, oxforduri și cretoane. Tot soiul de pânză și chifone pentru albituri.

Stofe bărbătești indigene și engleze dela cele mai renumite fabrici.

Papuci (ghete) și galoci pentru bărbați, dame și copii.

Pălării pentru bărbați și copii în faconurile cele mai noue și pălării preoțești. Plapoane de chasmir, atlas și rong mari și pentru copii. Foarte frumoase covoare de spargă, tapestri și persiane.

Mare deposit de humba-curi de brodat, împletit și tot

Rum veritabil, englez. de Cuba și Jamaica

Vinuri naturale de masă, friptură și desert.

Vinderea se face în mare și în detalii cu cea mai mare promptitudine.

[1715] 7 10

Direcțiunea.

soiul de urzit și bătut, alb, galbin și colorat, direct importat din cele mai renumite fabrici din patrie și străinătate.

În brânza ferăriei:

Toate soiurile de penți și ruzi, precum și fer pentru unelte agricole. Unele pentru fauri, lăcătari și măsari. Diferite cuptoare și tindea neagră și albă.

În băcănie: O țime de soiuri de cafea, ezuri japoneze, italiene și indigene. Lumini de masă și biserică. Uleiuri de mase etc. Diferite culori în firș în doze de 1/4, 1/2 și 1 cf., fește pentru padimenturi. Recusite de școală, tăb, caiete etc.

L. Leichner, Berlin,

procurare directă, din care pricină sînt articli totdeauna proaspi și cu garanță, că nu sînt nici răneci, nici stricați.

Pudră grasă, albă, rosa și crème, în doze mari și mici.

Pudră de hermelin, alb, rosa și crème.

Alifii de cele mai fine, în bucăți.

Alifii pentru buze și stiluri pentru sprâncene, recunoscute cele mai bune.

Rouge fin de teatru.

Blanc „ „ „

Se recomandă ca fabricate de rangul prim.

Parfumeria Meltzer (edificiul comandei de corp strada Cisnădiei.

Daniel Meltzer jun., fabrică de săpun și lumini, strada Gușteritei 25.

„ARIEȘANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACT

înființată de 11 ani

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primește depuneri spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporați cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelung, solvi d în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depuile făcute pe timp mai scurt sau nedeterminat încă să dau 6%, dar darea erarială a să o solvească deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-cînd. Sume mai marint de a se însuina spre abdicere prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 cu 45 zile înainte. Permițînd starea casei, depunerile se respălătesc îndată și ră abdicere. Depuneri și ridicări se pot face și prin postă și se resoalvă cu reîntoarcerii.

2. Acordă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu caventați.

3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară și pe efecte.

4. Acordă credite fixe pe lângă întabulare pe realități și case.

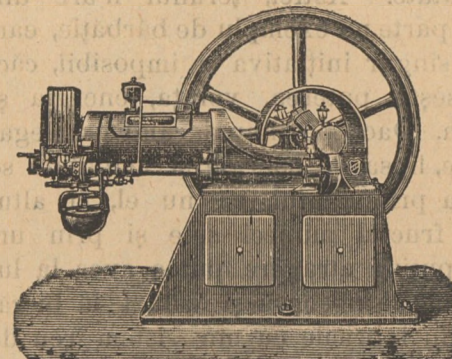
5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de să le poate lombarda.

Turda, în 21 Aprilie 1898. [1019] 460

În numele direcțiunei:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, vicepreșed.

Important pentru toți!

Prin scutirea legală de dare a benzului pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzin

cea mai ieftină putere motorică

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 5

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care econom

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis. [988] 24-

Representant pentru Transilvania Theil & Freyler în Sibiu

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall